

Cikkeink visszhangja

Restelkedés

A Képes Újság legújabb számában olvastuk: Erősen resteltem a dolgot, ezért, íme, nyilvánosan megpirongatom magamat.

Betéve tudom a nemrég befejezett labdarúgó-bajnokság számottevő eseményeit. Még idegeimben vannak a pompás mérkőzések izgalmái, és a csapnivaló mérkőzések bosszúságai. Nem felejtettem el, micsoda nehézségből lőtte egyik gólját a kitűnő Sándor Csikar. Képzetelemben ma is eleven a győri ETO-beli Adrigán egyik becsúszó szerelése. Mérkőzésről mérkőzésre a legnagyobb figyelemmel követtem a fiatal Vasas-csapat, Bozó fejlődését. Bozó kinőtt az utánpótlásból, helyet harcolt ki magának a nagy csapatban. Tudom ezt, és nem győzők örvendezni neki.

Ámde nem tudtam arról, hogy egy harminc esztendő magyar tudós, Domokos Gábor, a dubnai Egyesített Atomkutató Intézet munkatársa, körülbelül ennek a labdarúgó idénynek a végefelé, elkészült kandidátusi értekezésével, amelyben saját felfedezését tárgyalta, ezt az értekezést a bíráló bizottság elfogadta, és annyira kimagaslónak találta, hogy Domokos Gábornak a kandidátusi fokozat mellőzésével mindjárt a fizikai tudományok

doktora» címet adta. Azt sem tudtam, hogy ez a java futballistáinknál fiatalabb tudós, az atomfizika világ-nagyságainak figyelmétől ki-sért előadásokat tartott Berlinben, Varsóban, Moszkvában, Prágában, Genfben. Nem tudtam arról, hogy Blohincev akadémikus, Lenin-díjas szovjet tudós az Izvesztyijában méltatta Domokos felfedezéseinek jelentőségét. És azt sem tudtam, hogy Domokos Gábor tagja a dubnai atomkutató delegációjának, amely amerikai meghívásra Stanfordba utazott. Honnét is tudtam volna minderről, ha nem olvasom el a szegedi újságból, a Dél-Magyarországból. De mert elolvastam, restelkedem. Bizony arról is tudnom kellett volna, hogy Domokos Gábor bekerült az első csapatba. Én is pirulok, ha arra gondolok, mennyire tökéletesen és korszerűtlen a mi érzékünk a szenzációk iránt. Gólok és rekordok hányaszor legyezgetik nemzetközi hírségünket... A szurkolás zajos izgalmaiban pedig néha nem vesszük észre az olyan szenzációkat, mint például Domokos Gábor világraszóló teljesítménye az emberiség jövőjéért vívott küzdelem arénájában.

Horváth József

Munkaerő, munkaerő...

A Szovjetunióban olyan nagy a munkaerő kereslet, hogy a munkaerőfelvételi hirdetmények olykor minden más hírdetést kiszorítanak a lapok hasábjairól. Csupán a főiskolai és technikai felvételi hirdetmények konkurrálnak velük. Vállalatok, üzemek mérnököket, szakmunkásokat, tisztviselőket keresnek. Csupán a Sztrojitelnyaja Gazeta 50-nél több ilyen hírdetményt közölt július 12-i számában.

A legkülönbözőbb szakmájú építőipari dolgozókat keresnek a kazahsztáni öntözrendszer, a szibériai bratszki vízierőmű, az észak-krími csatorna stb. építkezésére. A jelentkezők nagy összegű egyszerű pénzségélyben részesülnek és munkahelyükön lakást kapnak.

Budapestől Buenos Airesig

Tetesem mennyiségű gombostű kerül forgalomba. Négy éve 50 tonnányit gyártottak, az idén pedig »mindössze« 36,5 tonna a hazai gombostűtermelés. E súlyban — gyorsan ki lehet számítani — 401,5 millió gombostű van, amit, ha egymás után hosszába ej helyeznének, a gombostű-csík Budapestől Buenos Airesig érne.

KILENC LÁNY

Az üzemegység központjában csak Kovács József szőlész-technikust találtam, pedig sokan voltak a környéken. A sűrű, másfél méter magas szőlőhártyák azonban mindent, mindenkit el-takarnak már ilyenkor. A pusztaszeri gazdaság közismerten kimagasló szőlőtermesztési eredményei után az embereket kerestem, akikről alig tudunk eddig többet annál, hogy két ifjúsági brigád kivételével valamenynyien szocialista munkabrigádban dolgoznak.

S a legtöbb csapat már nem először, hanem harmadszorra is kiérdemelte a büszke címet. Czinige Regina szocialista brigádjához akartam menni a kisteleki határba, közben azonban a technikus annyi jót mesélt Szabó Marika szocialista brigádjáról, hogy nem kerülhettem el őket.

Csendes szóval

Buja körtefa árnyékában kilenc fiatal lánnyal kezdődött a beszélgetés. Egészen fiatalok, s mégis már 1961—62-ben szocialista brigád címet nyertek. Faggattam őket, mit is vállaltak erre az esztendőre, a szocialista cím megtartásáért?

A máskor nyelves, hangos lányok most csendesek, ki-mérték voltak. Szabó Mari-

ának segíteni is kellett, hogy elsorolhassa a vállalást. — Termelési tervünket 6 százalékkal túl fogjuk teljesíteni, s ezzel 38 ezer 700 forint terven felüli nyereséget biztosítunk a gazdaságnak.

Azután még szó esett a lelkiismeretes anyagtakarósságról, arról, hogy a csapatban egész évben senki sem követ el fegyelmi vétséget, s hogy mint máskor, idén is ismeretlen fogalom marad az igazolatlan hiányzás. Munkavédelmi őrseget tartanak s biztosítják a bal- esztmentes munkát. Szó volt még filmek közös látogatásáról, újságolvasásról is. S mint a fiatal brigádvezető mondta, ez nagyjából mind megvan.

Csak addig...

Később életcélok, elképzelt jövőök, sorsok kerültek napirendre. Azonnal éreztem, nehéz kérdés ez. Úgy láttam, mondanák is meg nem is. Végül Gyapjas Ilonka, termetes szőke lány szólta a brigád nevében.

— Itt nemigen marad közülünk senki. Itt csak addig dolgoznak a lányok, amíg lányok. Mindenkinnek eljön egyszer a jóvendőbelije, aztán itthagyni a szőlőt.

Megtudtam azt is, hogy a kirepülésre éppen most Szabó Marika brigádvezető készül, neki már karikagyűrűs vőlegénye van. Ha meglesz az esküvője, más vezetőt választhatnak maguknak a lányok.

Kutatom az okokat, s nehezen oldódik a szerénység alatt lapuló bizalmatlanság. A felgyői állami gazdaságnak a pusztaszeri üzemegysége, ahol most vagyunk, immár lassan tíz éve, hogy megvan — eleinte borforgalmi célgazdaság volt —, de állandó munkás-törzsgárdája még ma sincs. Senki sem, mint ahogy ezek a lányok sem gondolt itt még arra, hogy egyszer majd innen búcsúztatják el nyugdíjba.

Gyapjas Ica, Somodi Erzsébet, Baranyai Erzsébet, meg Korom Eszti boncolgatják az ügyet. Amit mondtak, így jegyeztem fel sommázva: nincs itt semmi, ami ide kötné ezeket a fiatalokat. Ők ugyan évről évre teljesítik a szocialista brigád cím követelményeit, de ezért nem valami nagy megbecsülésben van részük.

Miért mindig segédmunkások?

A fizetés sem olyan, hogy azzal egy életre meg lehetne elégedni. Ők valamennyien segédmunkások, 5600 forinttól 7 ezer forintig megy a tavaszi szőlőmunkáktól takarásig a keresetük. Amolyan 800 forintos havi átlag ez, mely egy mai fiatalnak, amikor elhagyja az iskolát, még elég lehet, de ahogy közeledik a felnőtt kor felé, egyre kevesebb. Márpedig —

ez kiderült a beszélgetés kapcsán — eddig így volt: aki segédmunkásként jött ide, az annak is marad »örökre«.

Száz dolgozó közül — megközelítően ennyien dolgoznak a brigádokban — még egyetlen egy szőlész szakmunkás sincs. Legalább is Kovács József technikus — aki egyben most üzemegységvezető-helyettes is — nem tud arról, hogy akár-csak egy szakmunkás is lenne. Pedig a szakmunkásoknak már a tsz-ekben is 5—10 százalékkal magasabb fizetés jár.

Ezek a fiatalok most szeretnék szórakozni is, mert most fiatalok. A gazdaság azonban semmit sem tett még ezért. A szőlőtelepen több fiatal dolgozik, mint a falu három tsz-ében együttvéve. Itt még sincs KISZ-szervezet. Soha senki nem is gondolt még arra, hogy meg kellene alakítani.

Beszélnék, most már egymás szavába is belevágnak a lányok. Kiderül az is, hogy itt Pusztaszeren most már jobb a fiataloknak a tsz-ekben. Például a Petőfi Tsz. ből nyári táborozásra is eljárnak a fiatalok, van pénze az ottani KISZ-szervezetnek arra, hogy jutalmazza azokat, akik megérdemlik. Természetesen a tsz-vezetőség és a pártszervezet a nagyobb érdem. Itt a szőlőgazdaságban pedig ilyesmiről még sohasem esett szó. Jutalomdűlés? Ez ismeretlen fogalom, pedig ezek a lányok már arra is kíváncsiak lennének, hogy mi van a falu határán túl.

Törődjenek velük!

Szabó Marika szocialista brigádjából négyen már a Petőfi Tsz KISZ-szervezetébe léptek. Ott rendszeresen tartanak klubesteket is; beszélgetni és néha táncolni is lehet. Különböző évente csak jelesebb ünnepekkor jutnak el egy-egy bálba. Igazuk van abban, hogy ez nagyon kevés.

A brigád kimozdult a hűvösből, abbamaradt a beszélgetés. A technikus panaszkodott még, hogy lassanként állandósul a munkakerőgond. Pedig a szőlők jó része most termőre sem fordult. Aztán szóba kerülnek még egyszer a gazdaság eddigi termelési sikerei. Se szeri, se száma a 90—100, sőt 150 mázsás hektáronkénti terméseredményeknek. S ez már világszínvonalat jelent!

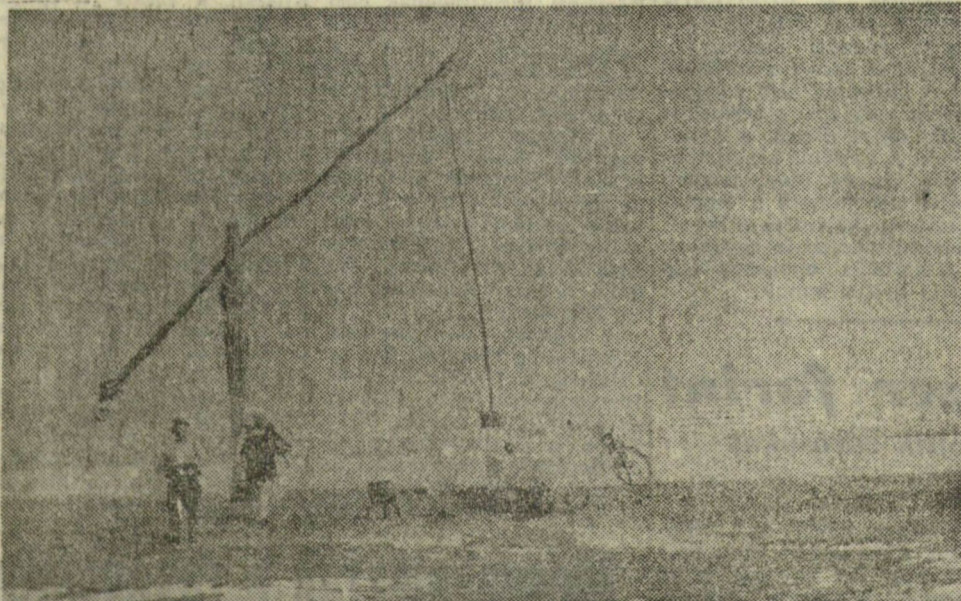
Szabó Marikáék, és a többi szocialista brigádok által termelt szőlő minden ősszel Prágától Berlinig, Hamburgig és Varsóig is eljut. S ez mindenképpen igazi szocialista munkát jelez. De az már egyáltalán nem jól van, hogy nem törődnek eléggé a gazdaságban a szerény, munkaszerető fiatalokkal.

Csepri József

A Hortobágy — délibáb nélkül

A híres Hortobágy, a csikósok és a délibáb hazája egyre jobban megváltozik. A rideg pusztából mind nagyobb területet hódítanak el a környező falvak és mezővárosok, valamint a Keleti Főcsatorna, amely az életet adó vizet szállítja. A régebben teljesen száraz síkságon ma a Hortobágyi Állami Gazdaság öntözött szántó- és rizsföldjei, sok ezer holdnyi öntözött legelői zöldellnek, s halastavak borítanak el nagy területeket. A Hortobágy gazdag állatállományán kívül jelentős a korszerű gépekkel folytatott növénytermesztés.

A puszták még ma is meglevő híre és romantikája évenként több százezer turistát vonz, így a Hortobágy az ország leglátogatottabb idegenforgalmi helyei közé tartozik. Érdekes és gazdag vidék, amely az alkotómunka nyomán megszűnt sivatárrá puszta-nak lenni.

Az új Hortobágy, háttérben a rövidesen megnyíló hatemeletes hajdúszoboszlói SZOT-üdülő

A pusztán nem ritka a régi ruhába öltözött csikós és a modern mezőgazdasági repülőgép találkozása

Burai Zsiga és népi zenekara szórakoztatja a kedvelt hortobágyi csárda vidám vendégeit

Hatvanféle új gép az állattenyésztés segítésére

Gépesítési és állattenyésztési szakemberekből állattartásfejlesztési bizottság alakult a Földművelésügyi Minisztériumban. Az állattenyésztés gépesítése — aminek világszerte sok a megoldatlan problémája — nálunk négy-öt évvel maradt el a növénytermesztés mögött. A bizottság feladata: kidolgozni az állattartás gépesítésének irányelveit és programját, s összefogni az ezzel kapcsolatos kísérleteket, vizsgálatokat.

A bizottság megállapította, hogy az állattenyésztés jelenlegi technológiai rendszereihez 1965-ig milyen újabb gépeket kell tervezni, gyártani és minősíteni. Mintegy 60 féle gépet, berendezést irányoztak elő, közöttük különböző kiskocsikat az épületen belüli szállításra, továbbá száraztakarmánykeverő gépet, vezetékes fejőgépet, tojásfertőtlenítőt és átvilágítót, etető-itató berendezést a vízizárnyas-telepekre és sok egyéb gépet.

Három hetet éltek a tenger mélyén

Jacques-Yves Cousteau francia mélytengeri kutatóta öt órát töltöttek »házon kívül«, aqualung berendezéssel a tenger fenekén. Idejük többi részét az öt helyiségből álló, teljesen izolált búvárhajóban éltek le. Levegőt és táplálékot a külvilágból, a víz felszínéről juttattak le hozzájuk.

Cousteau és társai naponként három órát töltöttek a tenger mélyén, 10 méterrel a tengerszint alatt. A rendkívül érdekes kísérletről James Dugan, Cousteau egyik munkatársa számolt be Philadelphában, a mélytengeri kutatásokkal foglalkozó társaság kongresszusán.